

Bijeenkomst Kunsten '92 op 19 februari 2008, Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam

**Onderwerpen: - adviesaanvraag aan de Raad voor Cultuur over de basisinfrastructuur
- advies van de Commissie Cultuurprofijt 'Meer draagvlak voor Cultuur'**

Voorzitter Ad 's-Gravesande heet iedereen hartelijk welkom en in het bijzonder Martijn Sanders en Jet de Ranitz, die het advies van de Commissie Cultuurprofijt zullen toelichten, Kees Weeda, algemeen secretaris van de Raad voor Cultuur, die zal reageren op de adviesaanvraag van de minister voor de basisinfrastructuur en plaatsvervangend directeur Aad Hogervorst van het Ministerie van OCW, die vragen zal beantwoorden.

Marianne Versteegh start de discussiebijeenkomst met een korte presentatie.* Vandaag zal de discussie voornamelijk over de adviesaanvraag over de basisinfrastructuur gaan. Voor deze categorie instellingen (en de langjarig gefinancierden) zullen ook de inkomensverhogende maatregelen gaan gelden waarover de Commissie Cultuurprofijt heeft geadviseerd. Voor de fondsen en sectorinstituten komt er nog een aparte adviesaanvraag, die half maart zal verschijnen. Langjarig gefinancierde instellingen moeten voor 1 juli a.s. een begroting en een prestatieoverzicht bij OCW inleveren.

Volgens de adviesaanvraag zijn er 314 aanvragen ingediend voor in totaal 181 miljoen euro, terwijl er maximaal 88 miljoen voor de basisinfrastructuur beschikbaar is. Van de aanvragen zijn 266 door het ministerie doorgestuurd naar de Raad, 33 niet ontvankelijk verklaard, 11 doorgestuurd naar het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten (NFPK+) en 7 doorgestuurd van het fonds naar het ministerie. Deze rekensom klopt niet helemaal: de eerste vraag aan het ministerie is dan ook of zij de juiste cijfers kunnen aanleveren. Aanvullend hierop: kunnen de lijsten van instellingen die aan de Raad zijn doorgestuurd, openbaar gemaakt worden? En een derde vraag: wat gebeurt er met instellingen waarvan de aanvraag door de Raad wordt afgewezen?

Wat voor de aanvragen voor de basisinfrastructuur geldt, geldt in nog sterkere mate voor de aanvragen voor vierjarige subsidies bij het NFPK+. In sommige sectoren, zoals bijvoorbeeld muziektheater en festivals is voor een veelvoud van het beschikbare subsidiebedrag aangevraagd. Het gaat overigens om voorlopige cijfers, want er kan nog met aanvragen heen en weer worden geschoven tussen het NFPK+ en de Raad voor Cultuur.

Ter vergelijking heeft Kunsten '92 ook de cijfers van de aanvragen bij de G4 opgevraagd. Het patroon dat er voor een (veel) hoger bedrag is aangevraagd dan er beschikbaar is, doet zich in alle steden voor, met als koploper Amsterdam. Daarnaast valt op dat in Amsterdam er meer geld beschikbaar is voor cultuur, maar 1,5 miljoen minder voor culturele instellingen die een aanvraag hebben ingediend voor het kunstenplan. In Rotterdam is er 2 miljoen minder beschikbaar, in Den Haag blijft het bedrag ongeveer gelijk, en in Utrecht komt 2 miljoen meer beschikbaar.

Enkele constatering over de adviesaanvraag: ten eerste valt opdat het woord 'kwaliteit' er niet in voor komt. Ook is er nauwelijks aandacht voor de prioriteiten in 'Kunst van Leven'.

Daarnaast is het financiële kader te beperkt om de ambities voor de basisinfrastructuur waar te maken, iets dat ook de Raad voor Cultuur al in een aparte brief aan de minister heeft laten weten. Wat nog niet aan de orde is geweest is het bedrag dat de langjarig gesubsidieerde instellingen bij de minister gaan aanvragen. De orkesten zouden alleen al voor 10 miljoen euro meer aanvragen dan zij nu te besteden hebben.

'Meer voor minder' heeft tot ambitieuze aanvragen geleid, ook bij het fonds. Ook hebben minder instellingen een aanvraag gedaan.

Verder blijkt dat het ministerie in de adviesaanvraag dicht bij het advies van de Commissie Cultuurprofijt blijft: er wordt 10 miljoen bezuinigd en er komt er 15 miljoen voor versterking van cultureel ondernemerschap beschikbaar, waarover overleg met de sector gevoerd zal worden. Hoe, daar geeft de adviesaanvraag geen uitsluitel over.

Tevens valt op dat er voor internationale culturele activiteiten geen extra middelen beschikbaar komen.

Ten slotte de begroting. In het Regeerakkoord is afgesproken dat er 50 miljoen op de cultuursector bezuinigd zou worden, met daartegenover een intensivering van 100 miljoen, waarvan 18 miljoen

gebruikt zal worden om de bezuinigingen te compenseren. Van de intensiveringen is op dit moment nog 47 miljoen onduidelijk, en van de bezuinigingen 21,2 miljoen. Misschien zou OCW ook hier wat meer helderheid kunnen scheppen.

Aad Hogervorst licht toe dat door de toegepaste compensatie van 18 miljoen er nu gesproken wordt van respectievelijk 32 miljoen bezuinigingen tegenover 82 miljoen intensiveringen. Ook leidt de beëindiging van het Actieplan Cultuurbereik (ruim 13 miljoen) tot een plus en een min aan beide kanten, waardoor er nog circa 34 miljoen overblijft voor intensiveringen. Voor cultuurparticipatie komt in totaal 8 + 13 miljoen beschikbaar.

Martijn Sanders licht vervolgens het advies van de Commissie Cultuurprofijt toe.

De basisveronderstelling van de Commissie Cultuurprofijt is dat vergroting van de eigen inkomsten meer maatschappelijk draagvlak oplevert, en dat laatste is voor de commissie het belangrijkste doel.

Tegelijkertijd is het niet de primaire missie van kunstsector om zich aan een maatschappelijke taakstelling aan te passen. De kernactiviteiten van de sector moeten voorop blijven staan. Dit mogelijk maken is ook de belangrijkste taak van de overheid, maar de overheid mag tegelijkertijd best kijken hoe de taak wordt uitgevoerd en of er sprake is van optimalisering van het maatschappelijk bereik.

De commissie heeft bij het uitvoeren van de werkzaamheden naar zoveel mogelijk draagvlak in de culturele sector gestreefd. Men wilde niet functioneren als ‘burgemeester in oorlogstijd’. Een harde voorwaarde aan het ministerie was dat de 10 miljoen bezuinigingen en de 15 miljoen intensiveringen onverbreekelijk met elkaar verbonden zouden blijven.

De commissie heeft uitdrukkelijk niet gekozen voor een gelijk bezuinigingspercentage, te behalen door iedere instelling in de basisinfrastructuur. Dat zou er namelijk toe leiden dat instellingen die al een behoorlijk deel zelf verdienen, in het nieuwe systeem zwaarder zouden worden aangeslagen dan instellingen die tot nu weinig werk daarvan hebben gemaakt. Alleen op instellingen die onder het gemiddelde van eigen inkomstenverwerving scoren, zal een bezuiniging worden opgelegd.

Deze zelfde instellingen zullen echter wel gesteund worden om meer eigen inkomsten te bereiken via een tijdelijk Programmafonds cultureel ondernemerschap; de Commissie stelt voor om daar het grootste deel van de beschikbare 15 miljoen in te storten. De instellingen kunnen zich bij het fonds met een plan melden, waarvan de uitvoering – mits het plan wordt goedgekeurd – door het fonds met deskundigheid zal worden ondersteund. Indien de beoogde extra inkomsten worden gerealiseerd, worden deze door het fonds voor een gelijk deel gematched. Dat laatste levert eveneens een geweldig argument op om sponsors en particulieren over de streep te trekken. Dit hefboomeffect gedurende drie jaar moet het de betreffende instellingen mogelijk maken om daarna meer op eigen benen te kunnen staan. Na deze drie jaar wordt het fonds niet opgeheven, maar gaat het een tweede fase in waarin het openstaat voor alle culturele instellingen, gesubsidieerd én ongesubsidieerd.

Op deze kern wil Sanders twee nuances aanbrengen:

Ten eerste: sommige instellingen zullen door de aard van hun werk niet in staat zijn aan de minimum-inkomsteneis kunnen voldoen, bijvoorbeeld musea met als hoofdtak conservering en wetenschappelijke bewerking van de collectie en eigenlijk meer een archief- dan een publieksfunctie hebben. Voor hen geldt ‘comply or explain’, oftewel: pas toe of leg uit. Maatwerk moet het uitgangspunt zijn.

Ten tweede heeft de commissie niet kunnen uitrekenen hoe hoog de eigen inkomstennorm voor de sector zou moeten zijn. Voor de berekening van die norm is meer cijferwerk nodig, en voor de musea zou dat een andere norm kunnen zijn dan voor de podiumkunsten. Het ministerie hanteert overigens een andere definitie (alleen entreegelden) dan de commissie (alle structurele eigen inkomsten).

Ook van niet-kunstproducenten, zoals het Amsterdams Uitburo, het Bureau Promotie Podiumkunsten en de Museumvereniging, heeft de commissie zinvolle voorstellen ontvangen die zijn doorgeschoven naar het ministerie. De commissie stelt voor om 20% van het budget van het Programmafonds te reserveren voor samenwerkingsprojecten van cultuurproducenten met intermediairs. Een voorbeeld: de organisatie van het Rembrandtjaar, een initiatief van het Nederlands Bureau voor Toerisme samen met een aantal musea.

De Commissie heeft ook intensief met de Publieke Omroep gesproken, maar heeft uiteindelijk besloten niet met een heel concreet plan op dit terrein te komen. De voorstellen uit de omroepwereld zelf vond de commissie nog niet rijp genoeg om aan te bevelen, daarover is het nodige gezegd in het rapport.

De commissie roept de culturele en de mediawereld op elkaar beter te verstaan, en doet hiervoor ook een beroep op OCW.

Ten slotte heeft het weinig zin cultureel ondernemerschap in te voeren als de resultaten niet voor de instellingen behouden blijven. Op dit moment bestaat nog de formele regeling dat overschotten bij de subsidiënten moeten worden ingeleverd. Ook kan te veel zelf verdienen leiden tot subsidievermindering in de toekomst. De commissie beveelt daarom aan dat overschotten voortaan besteed zouden mogen worden aan de kerntaken van de instelling. De commissie ziet dat als een basisvoorwaarde voor cultureel ondernemerschap. Het Ministerie heeft de commissie toegezegd dat deze regeling zal worden aangepast.

Vragen

Ad 's-Gravesande: de voorstellen van de Commissie betreffen de instellingen in de basisinfrastructuur, maar in het rapport staat ook dat het nog niet zo gek zou zijn om het gebruik van het Programmafonds op ander moment ook mogelijk te maken voor instellingen die vallen onder een fonds, bijvoorbeeld het NFPK+.

Martijn Sanders: Er zitten een aantal hefboomeffecten in waarvan wij het enorm belangrijk zouden vinden dat deze ook zouden gaan gelden voor instellingen die door fondsen, gemeenten of provincies worden gefinancierd. Het fonds zouden we ook willen openstellen voor andere participanten; dan moeten ze wel een match inleggen, maar kunnen ze tevens profiteren van de deskundigheid die het fonds heeft opgebouwd. Daar is informeel overleg over geweest met wethouder Gehrels van Amsterdam.

Aad Hogervorst voegt toe dat volgens de nota 'Kunst van Leven' alleen voor instellingen in de basisinfrastructuur een hogere eigen inkomstennorm gaat gelden. Dat was in de stand van zaken in de zomer van vorig jaar. OCW gaat nu de voorstellen van de commissie voorleggen aan de sector, waarna de minister voor de zomer een brief hierover naar de Kamer zal sturen.

Frans de Ruiter Wat gebeurt er als het plan niet door het fonds wordt goedgekeurd? **Martijn Sanders** licht toe dat instellingen die geen goede plannen indienen, geholpen kunnen worden hun plannen te verbeteren. Dit systeem heeft de commissie overigens niet zelf bedacht; het is overgenomen van een vergelijkbaar fonds in Engeland.

Henk Scholten (Theater Instituut Nederland) memoreert dat het principe van het fonds - 'double your money' - lijkt op wat Stichting Kunst en Meerwaarde vroeger deed. **Martijn Sanders** bevestigt dat de commissie ook daarnaar gekeken heeft. De matching van Kunst en Meerwaarde betrof echter alleen sponsoring. **Henk Scholten** kreeg de indruk dat de 15 miljoen in eerste instantie voor de instellingen waarop 10 miljoen bezuinigd gaat worden, bestemd zou zijn. **Martijn Sanders** zegt dat die indruk niet juist is. Hij benadrukt dat de 15 miljoen bedoeld is voor alle instellingen in de basisinfrastructuur.

Ad 's-Gravesande vraagt welke inkomsten onder 'structurele inkomsten' gerekend gaan worden. Veel instellingen hebben namelijk structureel incidentele eigen inkomsten. Tellen die mee?

Jet de Ranitz kan zich voorstellen dat OCW daar nog een keer goed naar kijkt, maar naar haar mening gaat het er in principe om of een instelling redelijkerwijs kan aantonen over een bepaalde periode steeds een bepaald bedrag aan eigen inkomsten binnen te kunnen halen. Een voorbeeld dat vaak voorkomt is een sponsorcontract voor drie jaar met een optie voor verlenging. Behalve legaten - die per definitie eenmalig zijn - kunnen heel veel inkomsten onder 'structureel' vallen, bijvoorbeeld ook subsidies uit het programma voor Cultuur en Economie of voor Krachtwijken.

Johan Dorrestein (Nederlands Blazers Ensemble, binnenkort Holland Festival) vraagt of het hier niet gewoon om een extra subsidieloket gaat. **Martijn Sanders:** het grote verschil is dat subsidie vooraf wordt verstrekt, hier vindt alleen een match plaats als de plannen daadwerkelijk gerealiseerd worden. **Johan Dorrestein** vraagt of dat betekent dat er nieuwe plannen specifiek hiervoor gemaakt moeten worden? **Martijn Sanders** bevestigt dit. Lopende eigen inkomsten worden niet gematched.

Ad 's-Gravesande: Stel een instelling zit onder de norm en wordt gekort. Dan krijg je de gelegenheid dat geld terug te verdienen, maar zo'n instelling wordt in feite dubbel getroffen.

Jet de Ranitz zegt dat niet zo heel veel instellingen onder de huidige eigen inkomstennorm zitten. Als instellingen van heel ver moeten komen kan een minimum-groei-model worden afgesproken. Bovendien

kan het fonds hulp aanbieden, bijvoorbeeld menskracht bij de opzet van een goed marketingbeleid. Het uitgangspunt is dat maatwerk mogelijk is.

Arthur van Dijk (Nationaal Jeugd Orkest) stelt vast dat dit betekent dat een relatief klein groepje instellingen is dat de huidige norm niet haalt. **Jet de Ranitz** bevestigt dat, dit geldt zeker voor de podiumkunsten. Daarbij maakt het overigens niet uit of ze gevestigd zijn in de regio of niet.

Arthur van Dijk stelt vast dat dus een kleine groepje instellingen de 10 miljoen bezuinigingen zullen moeten gaan ophoesten.

Cis van Helmond (Generale Oost) wil hierop inhaken. Zij stelt dat productiehuizen een geheel andere taakstelling dan gezelschappen hebben. Het rapport besteedt daar weinig aandacht aan, terwijl 'inhoud' en 'kwaliteit' zelf niet aan de orde komen. Zij vreest dat productiehuizen daarom het slachtoffer van de voorstellen zullen worden. **Jet de Ranitz** geeft aan dat voor de Commissie kwaliteit een uitgangspunt is geweest, waarvan zij het niet nodig vond het belang ervan nog eens nader te beargumenteren. De Commissie heeft overigens voor productiehuizen in het rapport andere normen voorgesteld dan voor gezelschappen, juist om de redenen die mevrouw Helmond aangeeft. Dat staat er niet met zoveel woorden, maar wel heel duidelijk. **Cis van Helmond** wil graag weten om welke norm het concreet gaat. **Martijn Sanders** zegt het rapport concreet geen enkele norm noemt, omdat de cijfers daar nog niet helder en eenduidig voor zijn. Maar we stellen wel heel duidelijk dat die instellingen die niet de norm kunnen halen en dat kunnen uitleggen, uitgezonderd moeten worden. Productiehuizen vallen daar wat hem betreft bij uitstek onder. Dit is overigens nadrukkelijk als zodanig met het ministerie besproken.

Jan Heeren (gemeente Amsterdam) komt terug op presentatie van Marianne Versteegh: het is niet waar dat Amsterdam 1,5 miljoen op de kunstbegroting bezuinigt. De veranderingen zijn het gevolg van wijzigingen in de Geldstroom BKV en de afloop van de gelden afkomstig uit de motie Piersma. In de praktijk komt er zo'n 2 miljoen bij.* In het rapport is de ervaring gebruikt die eerder opgedaan is met PAKC en met een vergelijkbaar Incentive Fund in Engeland. Wat waren de resultaten van dat laatste fonds? **Jet de Ranitz** kan weinig zeggen over specifieke resultaten, maar wel dat alle instellingen waarvan de plannen door het Incentive Fund waren goedgekeurd, de matchingsnorm (die overigens hoger was, namelijk 2:1) hebben gehaald, terwijl er bij instellingen waarvan de plannen waren afgekeurd sprake was van een belangrijke cultuurverandering. De regeling was dus zeer succesvol, terwijl deze alleen gold voor bedragen boven 50.000 pond. De regeling is inmiddels beëindigd; het was een antwoord op de bezuinigingen die destijds Margareth Thatcher aan de cultuursector heeft opgelegd, maar heeft wel een positieve draai aan de ontwikkeling van het ondernemerschap gegeven.

Jan Heeren: als instellingen die de norm halen, niet gestraft worden en als alle productiehuizen worden uitgesloten, wie brengt dan de 10 miljoen op? **Jet de Ranitz:** ik ga ervan uit dat instellingen die nu zo rond de norm zitten, allemaal een klein beetje moeten bijdragen en degenen die het redelijk kunnen trekken misschien wel ietsje meer om ervoor te zorgen dat die instellingen die het echt niet kunnen, uitgezonderd kunnen worden. Daar rekent zij ook zichzelf toe, zij zal ook iets harder moeten gaan lopen, maar niet zo hard dat zij dat niet kan. Degenen die nu rond het gemiddelde zitten, kunnen dus wel iets verwachten.

Martijn Sanders voegt toe dat het aan de instellingen is zelf op welke manier zij de verhoging van eigen inkomsten aan te pakken. De Commissie reikt enkel een aantal instrumenten aan, maar er zijn natuurlijk meer mogelijkheden. Als je ondernemerschap wil stimuleren, moet je niet vastleggen hoe.

Paul Mertz (communicatieadviseur): Het fonds gaat instellingen met geld en bijstaan. Wie zijn daarbij betrokken? **Martijn Sanders:** daar zeggen we niets over, maar het is een goede vraag. Daar zijn allerlei methodes voor. In het rapport wordt gesproken over een benodigde mentaliteitsomslag bij de instellingen, maar datzelfde geldt ook voor de Raad voor Cultuur en OCW. Maar ik kan me ook goed voorstellen dat deskundigheid over cultureel ondernemerschap wordt uitbesteed via een tender aan bureaus die daar in Nederland ervaring mee hebben, zoals Anderson Elffers Felix en Bureau Berenschot. (rumoer in de zaal)

Marcha Roesink (Museum De Paviljoens Almere) hoort geluiden uit Engeland dat culturele instellingen daar inmiddels bijna het bedrijfsleven kopiëren. Zij vraagt aandacht voor de keerzijde. Het salaris van marketingprofessionals is van een heel andere orde dan nu in de kunstsector gebruikelijk is. Dat heeft gevolgen voor de netto-opbrengst uit de verworven eigen inkomsten. **Martijn Sanders** vindt het een

terechte opmerking. De verhouding tussen subsidie en vrije markt is daar doorgeslagen naar de andere kant. Maar in Nederland gaat het toch om een ander niveau van overheidsfinanciering. In feite gaat de minister zelfs meer investeren in cultuur dan vroeger.

Ad 's-Gravesande komt terug op het voorstel om tenders uit te zetten bij commerciële bureaus. "Ik zie die 15 miljoen al slinken!" **Aad Hogervorst** benadrukt dat OCW goed zal kijken naar de uitvoeringskosten. Terugkomend op de vraag van het NJO: Martijn Sanders gaat uit van een eigen inkomstennorm van 20-25% (dat is breder dan 15% uit kassa-inkomsten die OCW hanteert). Ruim de helft van de instellingen voldoet aan die norm, d.w.z. bijna de helft niet. Naarmate meer je meer instellingen gaat uitzonderen, wordt de druk op de overige instellingen groter, dat is de afweging die je moet maken. Voor de zomer zal de minister hierover uitsluitsel geven in een brief aan de Tweede Kamer.

Ad 's-Gravesande: daar hoort nog een advies bij van de Raad voor Cultuur. Wat vindt Kees Weeda hiervan? Het staat de Raad toch vrij om overal iets van te vinden? **Kees Weeda** (algemeen secretaris Raad voor Cultuur): de minister heeft in de Adviesaanvraag gezegd dat hij na het advies van de Commissie besluit hoe hij de korting gaat toepassen. Ik sluit niet uit dat de Raad nog iets zal zeggen. In 'Kunst van Leven' staat ook iets over cultureel ondernemerschap, in die zin is er een aanknopingspunt.

Ad 's-Gravesande vraagt of de Raad van plan is een overzicht van noodzakelijke investeringen te maken. Dat is niet alleen goed voor de Raad voor Cultuur maar ook voor de sector. Kan de sector een rol daar een rol in spelen? **Kees Weeda**: Dat is een hele steun! Maar in alle ernst: het is ook noodzakelijk omdat het gehele adviesstelsel momenteel in discussie is. Als men prijs stelt op een onafhankelijk adviesorgaan, is het niet onbelangrijk om zich de komende periode te laten horen. Dat laatste heeft de Raad ook gedaan. In een recente brief heeft de Raad aangegeven dat voor het realiseren van de ambities in 'Innoveren, Participeren' als 'Kunst van Leven' meer middelen nodig zijn. Dat is niet opgepakt, en daar heeft de Raad zich als keurig adviesorgaan van de Regering bij neer te leggen. Ik zeg er alleen wel bij dat de Raad zich nog niet heeft uitgesproken of hij in staat is binnen het gestelde financiële kader te adviseren. Vier jaar geleden heeft de Raad zich gehouden aan het kader maar wel een extra wensenlijstje neergelegd, waarop de Kamer 10 miljoen extra heeft vrijgemaakt. Waarom zou dat niet voor herhaling vatbaar zijn?

Marianne Versteegh heeft nog een vraag over de financiën aan Aad Hogervorst: de Raad adviseert over 88 miljoen voor de basisinfrastructuur, tegelijkertijd wordt er per 1 januari 2009 10 miljoen bezuinigd op de basisinfrastructuur en de langjarig gefinancierde instellingen. Hoe spoort dit met het groeimodel: wanneer komt de 15 miljoen investeringen voor de sector beschikbaar, en komt het in zijn geheel of in tranches beschikbaar? Het budget staat nu nog niet op de begroting. Is verder al nagedacht over de manier waarop met culturele instellingen wordt omgegaan die een korting krijgen opgelegd?

Aad Hogervorst: de intensiveringen zijn in 2011 geheel beschikbaar. Voor 2009 is de stand: min 10 miljoen bezuinigingen en plus 10 miljoen intensiveringen. In 2010 is plus 15 miljoen beschikbaar. Een denkbaar groeimodel is om voor 2009 die min 10 en plus 10 tegen elkaar weg te strepen, dat zou onderdeel van het overleg met de sector kunnen zijn. Maar dat betekent dan wel dat er aan de pluskant niets voor investeringen beschikbaar is.

Arthur Sauer (bestuurslid Geneco): de Commissie stelt voor dat kunstenaars en kunstinstellingen bij de samenwerking gebruik van 'Creative Commons' gaan maken. Het is vrij merkwaardig dat de sector om meer geld binnen te krijgen inkomsten uit auteursrecht moet inleveren. Dat ligt tegenwoordig toch al zwaar onder vuur, terwijl het toch normaal is dat ieder mens betaald wordt voor verricht werk.

Martijn Sanders legt uit dat de Commissie het belangrijk vindt dat datgene dat op de podia te zien is ook via de media voor een breed publiek beschikbaar komt, iets waar het nu zwaar aan schort. Naast de publieke omroep kan ook aan andere kanalen worden gedacht. Het gebruik van Creative Commons heeft inderdaad voor- en nadelen. Het is geen kernpunt van het rapport, maar kan kunstinstellingen in een veranderend medialandschap mogelijk kansen bieden.

Ab Gietelink (Theater Nomade) vraagt of matching ook van toepassing zal zijn op incidenteel en structureel gefinancierde initiatieven? Het verkrijgen van eigen inkomsten impliceert naar zijn mening ook een bepaalde kwaliteit. Dat betekent dat je ook wat 'te koop' hebt.

Martijn Sanders is het daarmee eens, het gaat primair om draagvlakverwerving, niet om verwerving van eigen inkomsten alleen. Tijdens de eerste fase is het fonds uitsluitend bestemd voor de instellingen in de basisinfrastructuur; in de tweede fase wordt het fonds opengesteld voor iedereen. Bovendien kan het fonds worden opengesteld voor inleg van andere fondsen en subsidiegevers, eigenlijk een soort PAKC. Ook zelfs particulieren zouden kunnen bijdragen, op dezelfde manier als groen beleggen.

Ad 's-Gravesande stelt **Karen Welling** (secretaris festivals NFPK+) voor. Zij heeft zich bereid verklaard om vragen over het fonds te beantwoorden. Is bijvoorbeeld de samenstelling van de commissies al bekend? **Karen Welling** meldt dat de commissies in principe op 4 januari compleet waren, maar dat er sindsdien onder andere intern nog wat geschoven is. Uiterlijk eind volgende week (29 februari) wordt de samenstelling van de commissies openbaar.

Ad 's-Gravesande stelt vast dat er maar een mager bedrag voor het fonds beschikbaar komt, zelfs als in aanmerking genomen wordt dat de neiging bestaat te overvragen. **Karen Welling**: het fonds gaat eerst alle aanvragen eens goed bekijken. De ambities van veel aanvragers liggen hoog. Daarbij wordt ook naar bedrijfsvoering en cultureel ondernemerschap gekeken. Het fonds zal evenwicht moeten vinden tussen de neiging tot kaasschaven en grenzeloze ambities van de instellingen. Dat gezegd hebbende, is er een groot probleem.

Ad 's-Gravesande vraagt of het NFPK+ contact heeft met de Raad voor Cultuur en hoe het principe 'meer voor minder' wordt toegepast. **Karen Welling** bevestigt dat er regelmatig contact is met de Raad voor Cultuur. Wat betreft 'meer voor minder': de situatie was niet ideaal. Het fonds wil een aantal gezelschappen beter ondersteunen dan tot nu toe het geval was. Goede plannen moeten gehonoreerd kunnen worden. Bij een tekortschietend budget zullen er meer instellingen geen geld krijgen.

Ad 's-Gravesande: is het NFPK+ bereid aan te kloppen bij de minister en te zeggen 'zo gaat het niet?' **Karen Welling**: dat is een zaak voor de nieuwe directeur. Zij wil graag iets zeggen over hoe het fonds met het advies van de Commissie Cultuurprofijt zal omgaan. Op dit moment wordt ons beleidsplan geschreven. Het NFPK+ gaat zeker naar culturele bedrijfsvoering kijken, maar gaat geen liniaal hanteren. Het wil maatwerk per instelling leveren. Het fonds zit de luxe situatie dat eerst de adviezen voor de instellingen in de basisinfrastructuur aan de bak komen en gaat kijken hoe het daar in de praktijk gaat werken. Zij kan zich voorstellen dat e.e.a. in een volgende cultuurperiode breder wordt toegepast.

Jacques van Veen (nu nog Holland Festival, binnenkort Nieuwe de La Mar Theaters) vraagt wat de reden is voor de geheimzinnigheid over de overgebleven intensiveringen en extensiveringen? Er is nog steeds geen volledig overzicht en er is nog geen besluit genomen. **Aad Hogervorst**: Er is geen vrij besteedbaar geld. De intensiveringen worden gebruikt voor de invoering van de cultuurkaart, gratis museumbezoek, het Programmafonds Cultuurparticipatie, Mooier Nederland en monumentenzorg. Het staat allemaal in de begroting voor 2008. Duidelijkheid over de definitieve besteding komt in september 2008.

Marianne Versteegh heeft vragen aan de Raad voor Cultuur: de Raad moet op een andere manier gaan adviseren, nu er gekozen is voor een model waarin functies centraal staan. Hoe gaat de Raad daarmee om en welke rol speelt kwaliteit in de beoordeling? En hoe waarborgt de Raad de samenhang in de advisering nu een deel van de instellingen onder de fondsen valt en de visitatierapporten van de meerjarig gefinancierden pas beschikbaar komen als de advisering door de Raad heeft plaatsgevonden?

Kees Weeda: natuurlijk speelt kwaliteit een rol bij de advisering. Wat we altijd gedaan hebben zullen we blijven doen. De beantwoording van de tweede vraag, over samenhang creëren – is ingewikkelder. Dat heeft niet alleen te maken met de genoemde externe factoren, ook de organisatie van de Raad zelf is veranderd. De voorzitters van commissies maken geen deel meer uit van de Kernraad. Dat betekent dat Raad en commissies goed met elkaar moeten communiceren om de matching van functies aan activiteiten van instellingen goed vorm te geven. Dat vereist behoorlijk wat afstemmingsoverleg. Daar is een strak schema voor; ook wordt erop gelet dat de twee gremia – Raad en commissies - steeds dezelfde definities hanteren.

Marianne Versteegh: De Raad wordt niet betrokken bij de implementatie van de aanbevelingen van de Commissie Cultuurprofijt. Kortingen worden toegepast nadat de Raad heeft geadviseerd. Wat gaat de

Raad hierover zeggen en hoe hanteert de Raad het financieel kader? Gaat de Raad wel over andere aspecten los van kwaliteit adviseren? **Kees Weeda:** we keken al naar andere aspecten, bijvoorbeeld naar de verhouding tussen overhead en algemene uitgaven. Maar of een mentaliteitsomslag gewenst is – dat is een zwaar woord. Wel vind ik dat de Commissie een terechte opmerking maakt dat je zowel de Raad als OCW beter moeten equiperen. Bijvoorbeeld voor benchmarking, de Raad zou daar graag nu meer middelen in willen steken dan waartoe hij de nu de gelegenheid heeft. Over het advies van de Commissie Cultuurprofijt wachten wij het standpunt van de minister af. Weeda vindt overigens wel dat de Raad zich over matching zou mogen uitspreken.

Marianne Versteegh stelt nog één vraag naar aanleiding van de opmerking van Marcha Roesink van Museum de Paviljoens Almere: gaat de Raad iets zeggen over de effecten van de voorstellen van de Commissie Cultuurprofijt en de effecten van de structuurwijzigingen, met name over de samenhang? Pas in juli zijn de visitatierapporten over langjarig gefinancierde instellingen gereed, die kan de Raad niet meer meenemen in de advisering. **Kees Weeda:** het is inderdaad lastig dat de Raad niet over de visitatierapporten kan beschikken, maar de Raad heeft wel over een langdurige periode know how over betreffende instellingen opgebouwd. We kunnen dus wel degelijk iets over het stelsel als geheel zeggen, weliswaar niet concreet over hoe de middelen verdeeld moeten worden, want de cijfers daarover komen pas na 1 juli beschikbaar. Verondersteld mag worden dat ook de aanvragen van langjarige instellingen fors zullen stijgen. We zitten in die zin in een transitiefase, het gaat er nu om van het nieuwe stelsel voor het cultuurbeleid een succes te maken.

Bert Holvast (Cultuurformatie) stelt dat het financiële kader van de rijksoverheid onnodig veel onduidelijkheid bevat. In de cijfers voor komende jaren is absoluut geen sprake van vrije miljoenen. De bezuinigingen (50 miljoen) en intensiveringen (100 miljoen) worden de komende vier jaar stapsgewijs doorgevoerd. Dat betekent in mijn analyse dat er is geen enkele sprake is dat er vanaf nu in de boekhouding enkele tientallen miljoenen vrij beschikbaar zouden zijn, omdat de toekenning van het budget afhankelijk is van de besluitvorming in de Tweede Kamer. Hij wil graag een bevestiging van Weeda en Hogervorst. **Kees Weeda:** het budget voor alle instellingen in de basisinfrastructuur is maximaal 88 miljoen, daar houdt de Raad zich aan. Wel zou moeten worden gekeken naar een eindsituatie in 2011 waarvoor fasegewijs nieuw geld beschikbaar komt. **Aad Hogervorst** verwijst naar de begroting 2008. Daarin staat hoe de middelen besteed worden en in welke tranches ze beschikbaar komen.

Marianne Versteegh meldt dat in die begroting onuitgewerkte bedragen zitten, zowel bij de bezuinigingen als bij de intensiveringen. Ze houdt zich aanbevolen voor een update, bijvoorbeeld over de invulling van de 21,2 bezuinigingen. **Aad Hogervorst:** van die 21,2 wordt 13,5 miljoen ingevuld door de afschaffing van Actieplan Cultuurbereik. Blijft over circa 8 miljoen, die nog niet ingevuld is, maar die ook niet ten laste van cultuurproducerende instellingen zal komen.

Ad 's-Gravesande: Laten we niet vergeten dat de Tweede Kamer, als ze zou willen, van alles kan besluiten, ook ten gunste van deze sector. Daarom blijft het zaak voor Kunsten '92 om te blijven lobbyen in Den Haag. Kunsten '92 zal de leden op de hoogte houden.

Hij sluit de bijeenkomst af, dankt alle aanwezigen voor hun bijdrage en het Muziekgebouw aan 't IJ voor het om niet beschikbaar stellen van de BAM Zaal.

(* zie bijlage voor de kerncijfers die werden gepresenteerd tijdens de bijeenkomst.)